

Vyjádření obce Vatín

Posuzování vlivů na životní prostředí „Větrné elektrárny Sazomín 3x4,1-4,3 MW“

Na základě žádosti Krajského úřadu Kraje Vysočina č.j.: KUJI 105706/2024, zasíláme své vyjádření k řízení o realizaci záměru „Větrné elektrárny Sazomín 3x4,1-4,3 MW“ a současně jako obec vyjadřujeme negativní stanovisko k realizaci záměru podpořené usnesením zastupitelstva obce Vatín se zamítavým stanoviskem.

Větrné elektrárny jsou často propagovány jako ekologicky čistý zdroj energie. Avšak jejich dopad na životní prostředí není zdaleka zanedbatelný. Vyjádření obce Vatín, které je rozděleno do jednotlivých částí, se zaměřuje na negativní vlivy větrných elektráren, zejména pak na počasí, hydrometeorologické jevy, narušení rázu krajiny a dopady na faunu a flóru.

Vliv umístění „Větrné elektrárny Sazomín 3x4,1-4,3 MW“ na počasí a hydrometeorologické jevy v katastru obce Vatín

Větrná elektrárna ovlivňuje lokální počasí.

1. **Turbulence a změny proudění vzduchu.** Rotory větrných turbín vytvářejí turbulence v atmosféře. Tato narušení způsobují změny v distribuci proudění tepla a vlhkosti, což ovlivňuje mikroklima v jejich okolí do vzdálenosti několika kilometrů. Studie jasně ukazují, že větrné elektrárny se podílejí na zvýšení průměrné teploty v dané lokalitě, kde jsou umístěny.
2. **Vliv na hydrometeorologické jevy.** Dlouhodobě větrné elektrárny mění množství srážek a ovlivňují tvorbu mlhoviny, což má velké důsledky pro zemědělství a vodní zdroje a hospodaření s nimi. Tyto následky se stupňují v oblastech, kde koncentrace větrných turbín narůstá, na základě povolení právě 2-3 turbín v lokalitě.

Narušení rázu krajiny v k.ú. Vatín a dalších

Estetická hodnota krajiny je nenávratně narušena stavbou větrných elektráren. Narušení krajinného rázu:

Větrné elektrárny, zejména ty s vysokými stožáry a rotory, jaké mají být součástí výše zmiňovaného záměru, se stávají dominantními prvky v krajině. V CHKO Žďárské vrchy a jejich sousedství, které jsou definovány harmonicky utvářenou krajinou s charakteristickým reliéfem a významným podílem

přirozených ekosystémů (např.: soubor vodního eko-systému Hajátkových rybníků a Horní a Dolní Vetla, Peršlík a další), může instalace VTE výrazně změnit vizuální charakter území.

1. **Dominantní vizuální efekt.** Větrné elektrárny, které dosahují výšky až 180 metrů, dramaticky změni pohled na krajinu. To ovlivňuje cestovní ruch v oblasti a snížit kvalitu života obyvatel.
2. **Noční světelné znečištění.** Turbíny jsou vybaveny blikajícími světly kvůli bezpečnosti letecké dopravy. Tato světla jasně narušují noční oblohu a negativně působí na faunu a flóru.

Dopady na faunu a flóru

1. **Kolize s ptactvem a netopýry.** Otáčející se lopatky turbín způsobují smrt tisíců ptáků a netopýrů ročně. Tento efekt je obzvláště závažný v oblastech s vysokou biodiverzitou nebo v migračních koridorech. V oblastech, kde jsou větrné elektrárny umístěny blízko chráněných přírodních lokalit, tak jak tomu má být v případě CHKO Žďárské vrchy, je zásadní riziko pro vzácné druhy. Například dravci jsou vysoce ohroženi, protože jejich zrak se soustředí na kořist, nikoli na lopatky turbín. Dále viz. publikace studie Nature a Ecology & Evolution – (Zdroj: <https://www.nature.com/articles/s41559-018-0707-z>)
2. **Hluk a vibrace.** Hluk generovaný turbínami a jejich vibrace mohou rušit zvířata, zejména ta, která jsou citlivá na akustické podněty, což je většina zde vyskytujících se druhů. To může mít vliv na jejich rozmnožovací chování, přirozené vzorce chování a schopnost vyhledávat potravu. U vodních živočichů, jako jsou žáby nebo ryby v oblastech přístupových cest, mohou vibrace narušit jejich přirozený biorytmus.
3. **Zábor půdy a změna ekosystémů.** Stavba větrných elektráren vyžaduje velké plochy, což vede k záboru půdy a degradaci přírodních ekosystémů. Odlesňování nebo odstranění vegetace způsobuje erozi půdy a snížení schopnosti krajiny zadržovat vodu. Tato změna zásadně ovlivňuje životní prostředí mnoha druhů, včetně drobných savců, hmyzu a rostlin.

Dopady na nemovitosti v lokalitě z ekonomického hlediska

Větrné elektrárny mohou negativně ovlivnit hodnotu nemovitostí v jejich okolí. Studie jasně ukazují, že nemovitosti v blízkosti větrných elektráren ztrácejí na hodnotě kvůli vizuálnímu znečištění, hluku a obavám o zdraví. Navíc mohou obyvatelé čelit vyšším nákladům na pojištění, jelikož instalace turbín zvyšuje riziko škod na majetku způsobených nehodami elektráren, ale zejména vyšší fluktuací pojistných událostí spojených kroupami, záplavami a dalšími mimořádnými jevy.

Právní regulace

- **Zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA):** Tento zákon stanovuje povinnost posouzení dopadů na životní prostředí před zahájením stavby.

- **Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny:** Reguluje umístění větrných elektráren v chráněných oblastech.
- **Stavební zákon č. 283/2021 Sb.:** Upravuje proces povolování větrných elektráren
- **Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník :** návaznost na regulace odpovědnosti škod

Závěr

Ačkoli větrné elektrárny přinášejí méně významné ekologické benefity v podobě snížení emisí skleníkových plynů, jejich negativní dopady na životní prostředí nelze pominout a přehlížet. Jejich umístění v blízkosti lidských obydlí má silně negativní dopad na region.

Vliv na mikroklima, hydrometeorologické jevy, narušení rázu krajiny a ohrožení fauny a flóry jsou důsledky, které by měly být při plánování větrných elektráren pečlivě zvažovány, a především by měli převažovat nad zájmy ekonomických investičních skupin.

Obec Vatín chce svým stanoviskem zamezit opakování situace, která vznikla v regionu blízkého Havlíčkovobrodsku, konkrétně u obce Brzkov a Polná, kde se jen díky ekonomickým zájmům společnost rozdělila. Měřitelný faktor, který změna klimatu způsobuje, jsou pojistné události, které v daném regionu narostly násobně.

(viz. https://havlickobrodsky.denik.cz/zpravy_region/vetrne-elektrarny-nici-klima-nehceme-je-tu-rikaji-v-brzkove-20190123.html)

Doporučujeme pečlivé posouzení projektu „**Větrné elektrárny Sazomín 3x4,1-4,3MW**“ a zvážení jiných alternativních zdrojů energie v regionu. Negativní dopady na kvalitu života obyvatel v blízkosti větrných elektráren jsou důležitým argumentem proti jejich šíření v lokalitě, která přímo souvisí s CHKO Žďárské vrchy a neodvratitelně změny její ráz.

Ve Vatíně dne 18.12.2024

Ing. Vladimír Řetický, v.r., starosta obce